

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 10.08.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Sanlıurfa Milletvekili

Araç muayenesinin temel amacı, trafikte kullanılacak araçların teknik şartlara uygun ve güvenli olup olmadığının belirlenmesidir. Buna rağmen mevcut uygulamada vadesi geçmiş motorlu taşıtlar vergisi, trafik idari para cezası ve HGS geçiş ücreti cezası bulunan araçlar muayene hizmetine kabul edilmemektedir.

Devletin kesinleşmiş kamu alacaklarını tahsil etme yetkisi tartışmasızdır. Ancak vergi veya idari para cezası borcu ile aracın fren, direksiyon, lastik, aydınlatma, şasi ve diğer güvenlik sistemlerinin teknik denetimi birbirinden farklı hukuki amaçlara hizmet etmektedir. Kamu alacağının tahsili için mevzuatta takip, haciz, tecil ve taksitlendirme gibi araçlar mevcutken, doğrudan trafik ve can güvenliğini ilgilendiren teknik muayenenin borcun ödenmesi şartına bağlanması ölçülülük ve kamu yararı bakımından sorgulanmalıdır.

Borcu bulunan aracın teknik muayenesinin yapılmaması, kamu alacağını ortadan kaldırmadığı gibi aracın trafikte yaratabileceği teknik risklerin tespitini de geciktirebilmektedir. Devletin alacağını tahsil etmek amacıyla trafik güvenliğini sağlamaya yönelik bir kamu hizmetine erişimi engellemesi, kullanılan aracın amaçla uygun ve orantılı olup olmadığı sorununu doğurmaktadır.

Araç muayenesinin Bakanlık tarafından yetkilendirilen özel hukuk tüzel kişileri eliyle yürütüldüğü dikkate alındığında, muayene işletmecisinin tarafı olmadığı vergi, idari para cezası ve geçiş ücreti alacakları nedeniyle teknik muayene hizmetini sunamaması; özel işletmecinin fiilen kamu alacağının tahsilini zorlayan bir mekanizmanın parçası hâline getirilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti ilkesi, 13'üncü maddesindeki ölçülülük, 17'nci maddesindeki yaşam hakkının korunması ve 73'üncü maddesindeki vergilendirme esasları birlikte değerlendirildiğinde; kamu alacağının tahsili amacıyla kullanılan yöntemlerin hukuki, ölçülü ve kamu güvenliğini zedelemeyecek nitelikte olması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Vadesi geçmiş MTV, trafik idari para cezası veya HGS geçiş ücreti cezasının, aracın teknik ve trafik güvenliği bakımından muayene edilmesine engel sayılmasının hukuki ve teknik gerekçesi nedir?
2. Son beş yılda borç sorgulaması nedeniyle muayeneye kabul edilmeyen araç sayısı kaçtır? Bu araçların kaçı daha sonra muayene edilmiş, kaçı muayenesiz kalmıştır?
3. Kamu alacağının tahsili için 6183 sayılı Kanun kapsamında takip, haciz, tecil ve taksitlendirme yolları mevcutken, araç muayenesinin ayrıca bir tahsil baskısı aracı olarak kullanılmasının ölçülülüğü Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?

4. Borcu nedeniyle teknik muayenesi yapılmayan bir aracın fren, direksiyon, lastik veya diğer hayati güvenlik sistemlerindeki kusurların tespit edilememesinin trafik ve can güvenliği bakımından doğurduğu risklere ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?
5. İtiraz veya dava konusu edilen, henüz kesinleşmemiş ya da taksitlendirilmiş kamu alacaklarının araç muayenesine etkisi nedir? Vatandaşın hukuki itiraz hakkını kullanması nedeniyle muayene hizmetinden mahrum kalmasını önleyen hangi güvenceler bulunmaktadır?
6. Araç muayene istasyonlarını işleten özel hukuk tüzel kişilerinin tarafı olmadıkları kamu alacakları nedeniyle teknik muayene hizmetini vermemelerinin kamu hizmetinin amacı, tarafsızlığı ve sürekliliği ilkeleriyle uyumlu olup olmadığı değerlendirilmiş midir?
7. Kamu alacaklarının kendi tahsil usulleriyle takip edilmesi; araçların ise borç durumundan bağımsız olarak teknik muayeneye alınması yönünde bir mevzuat değişikliği planlanmakta mıdır? Planlanmıyorsa trafik güvenliği denetiminin kamu alacağının tahsiline bağlanmasının kamu yararı bakımından gerekçesi nedir?